Rijksoverheid

Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Rapportage

Interbestuurlijk Ketentesten (IKT) PI2026.3

Juli – September 2026

Datum November 2026
Status 1.0

Auteur: Werkgroep IKT

Inhoudsopgave

Inleiding **2**
Leeswijzer van de IKT-rapportage **3**
1. De belangrijkste testresultaten **4**
1.1 Testresultaten gehele DSO-keten 4
1.2 Testresultaten planketen (deelketen) 4
1.3 Testresultaten toepasbareregel- en vergunningenketen (deelketens) 6
1.4 Beknopte cijfermatige onderbouwing bij de testen 7
2. De resultaten van de ketentesten in meer detail **8**
2.1 Stap 1, 2 en 3: Downloaden, opstellen plan en publiceren wijziging 8
2.2 Stap 4a en 4b: Overheid.nl en DSO-LV Regels op de kaart 10
2.3 Stap 5 tot en met 11: toepasbare-regels- en vergunningenketen 11
3. Wat constateerde IKT kwantitatief? **14**
3.1 Introductie 14
3.2 Bevindingen en wensen DSO-LV en DSO-decentraal 14
3.3 Bevindingen en wensen per deelketen 15
3.4 Bevindingen op impact voor bevoegde gezag 15
4. IKT: van risico's naar werkvoorraad en testen **18**
4.1 Input voor de testen: risico's en nieuwe functionaliteiten 18
4.2 De werkvoorraad 20
4.3 Uitgevoerde testen 20
4.4 Geteste content 21
4.5 Bevoegde gezagen die deze periode hebben getest 21
4.6 Zo wordt getest 21
Bijlage 1 De DSO keten in 11 stappen **22**
Bijlage 2 Werkvoorraad IKT in deze periode **24**
Bijlage 3 Deelnemende organisaties aan IKT deze periode **25**

Inleiding

Voor u ligt de rapportage Interbestuurlijk Ketentesten (IKT). IKT test of bevoegde gezagen met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) hun taken en verantwoordelijkheden onder de Omgevingswet kunnen uitoefenen. Gebaseerd op de gedetailleerde verslagen per test geeft deze rapportage inzicht in de belangrijkste bevindingen van deze periode. Het gaat om de ketentesten uitgevoerd in het derde kwartaal van 2026 (van 27-6 tot en met 9-10 2026).

Deze periode komt overeen met testronden 107 tot en met 114 en loopt zoveel mogelijk gelijk met de DSO-bouwperiode van het program increment 2026.3 (PI2026.3).

Over IKT

IKT heeft als doel het vaststellen van het verschil tussen de gewenste en daadwerkelijke kwaliteit vanuit het perspectief van het bevoegd gezag, met betrekking op de (gehele) DSO-keten. Voor een IKT-test maken we daarom gebruik van realistische praktijksituaties (de zogenaamde casuïstiek) en de content (bijvoorbeeld juridische regels en toepasbare regels) van de gemeenten, provincies, waterschappen en Rijkspartijen (bevoegde gezagen).

Met de elementen realistische casuïstiek en content testen we hoe het DSO het werkproces en de werkzaamheden van de gebruiker bij het bevoegd gezag (zoals de planjurist of vergunningverlener) ondersteunt. In figuur 1 zijn de door het DSO ondersteunde werkprocessen van een gemeente op het hoogste niveau weergegeven. Zie bijlage 1 voor een vergrote weergave. Deze procesplaat is de leidraad voor de IKT-testen en alle typen bevoegde gezagen die deelnemen aan IKT.

Het DSO kent meerdere omgevingen, waaronder productie-, pre-productie- en de leverancierstestomgeving. Het IKT-team test meestal met de bevoegde gezagen op de pre-productie omgeving. Uit die omgeving komen de meeste bevindingen. De laatste maanden kijkt IKT steeds vaker mee met bevoegde gezagen tijdens hun werk op de productieomgeving. Denk daarbij aan het doen van een officiële publicatie van een wijziging. De bevindingen van het bevoegd gezag tijdens zo'n sessie worden ook geregistreerd.

Deze rapportage is opgesteld door de werkgroep IKT bestaande uit: vertegenwoordigers van het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Unie van Waterschappen (UvW), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), de Rijkspartijen en de projectleider IKT. Voor meer informatie over IKT en onze werkwijze verwijzen we naar hoofdstuk 4 van deze rapportage.

Figuur 1. Procesplaat Werkende DSO-keten in 11 stappen
Zie Bijlage 1 voor een grotere weergave van deze figuur.

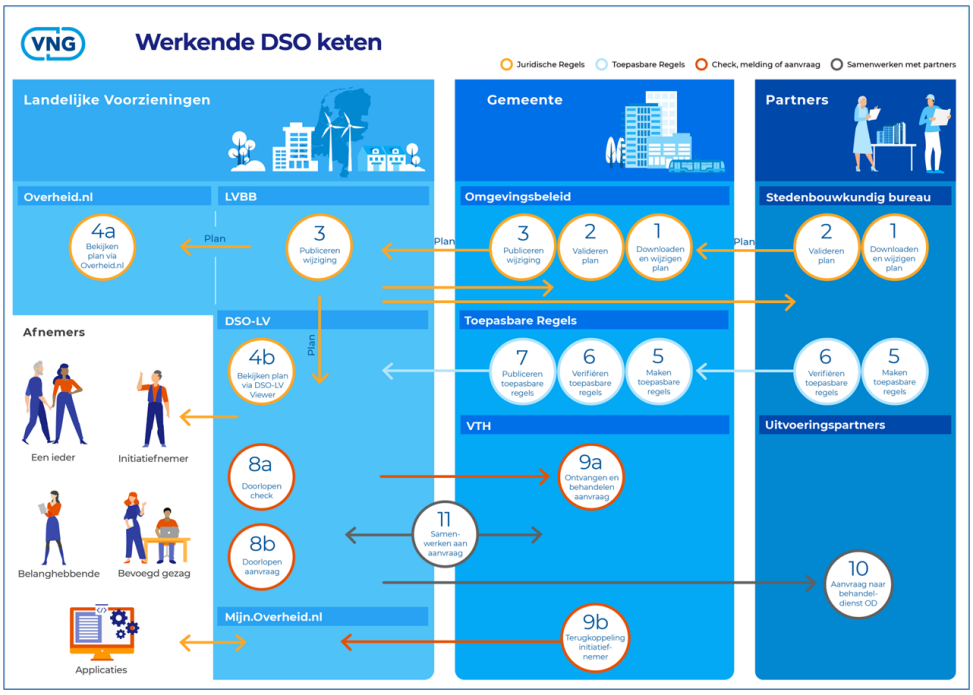

Leeswijzer van de IKT-rapportage

Deze rapportage is als volgt opgebouwd:

- **Hoofdstuk 1** biedt de belangrijkste resultaten van dit kwartaal: een kwalitatieve duiding van de status van het DSO in de IKT-testen.
- **Hoofdstuk 2** geeft inzicht in de overige, 'kleinere' bevindingen.
- **In hoofdstuk 3** leest u een kwantitatieve beschrijving van de testbevindingen.
- **In hoofdstuk 4** doen we een stapje terug en lichten we de wijze van testen toe: van risico's naar werkvoorraad.
- **In de bijlagen** is een nadere uitwerking opgenomen van:
    - De DSO-keten in 11 stappen en daarmee de scope van IKT
    - De werkvoorraad IKT tijdens deze testperiode
    - De deelnemende bevoegde gezagen en overige partijen deze testperiode
    - De figuren en tabellen die horen bij hoofdstuk 2; vanwege de webrichtlijnen voor digitale toegankelijkheid, in het bijzonder de (voor-)leesbaarheid van PDF-documenten

1. De belangrijkste testresultaten

IKT test sinds de start in 2022 risicogericht. Op basis van de risico's lag de focus deze testperiode met name op de planketen. In de planketen zorgen de vernieuwingen die worden doorgevoerd in de plansoftware van de bevoegde gezagen voor risico's. Daarnaast zijn meerdere ketentesten uitgevoerd in de vergunningenketen met als aanleiding gewijzigde formulieren in het DSO-LV Omgevingsloket en de eerdere update van de samenwerkingsfunctionaliteit (SWF). In hoofdstuk 4 wordt nader toegelicht hoe gesignaleerde risico's leiden tot de werkvoorraad van IKT en de uitgevoerde testen.

Met deze focus voerde IKT in de periode van 29 juni 2026 tot en met 9 oktober 2026 (tijdens DSO-bouwperiode PI2026.3) 31 testen uit met 13 bevoegde gezagen: provincies, waterschappen, gemeenten en omgevingsdiensten. Tijdens deze testen werden 73 meldingen geregistreerd: 63 bevindingen en 10 wensen. Op basis van de testresultaten bespreken we in paragraaf 1.1 eerst kort de status van de gehele DSO-keten. Vervolgens lichten we in paragrafen 1.2 en 1.3 in meer detail de resultaten in de deelketens toe.

1.1 Testresultaten gehele DSO-keten

Ten opzichte van de vorige testperiode constateert IKT dat over de gehele DSO-keten kleine verbeteringen zijn doorgevoerd. De bevoegde gezagen zien dat bij zowel in de lokale software als in de landelijke voorzieningen functionaliteiten zijn verbeterd en toegevoegd.

Status DSO-keten blijft gelijk: technisch werkt de keten. Bevoegde gezagen zijn verdeeld over mate waarin DSO-keten hun werk ondersteunt. De status van de DSO-keten blijft gelijk aan de vorige IKT-rapportage: alle testende bevoegde gezagen zijn in staat de gehele DSO-keten te doorlopen. Daarbij ervaren de bevoegde gezagen flinke verschillen in het gemak waarmee de keten wordt doorlopen. Een groep bevoegde gezagen geeft aan dat voor hen de keten voldoende werkt. Terwijl een andere groep vertelt dat de DSO-keten voor hen niet voldoende werkt. Voor die tweede groep werkt de functionaliteit niet zoals verwacht of ontbreekt een functionaliteit. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door het soort plansoftware dat het bevoegde gezag gebruikt in de eerste deelketen, de planketen (zie 1.2 testresultaten planketen). De andere 2 deelketens (de toepasbare regels- en vergunningenketen) werken voor de meeste bevoegde gezagen voldoende, waarbij er wel wensen voor verbetering zijn.

Het DSO is 1 stelsel. De testende bevoegde gezagen constateren in toenemende mate dat de verschillende stappen in het DSO sterk met elkaar verbonden zijn. Zo hebben bepaalde keuzes bij het annoteren van juridische regels gevolgen voor het wel of niet tonen van vragen in het Omgevingsloket. Dit kwartaal blijkt dat aanpassingen van formulieren in het Omgevingsloket, gevolgen hebben voor de behandeling van de meldingen en aanvragen door Omgevingsdiensten. Het betrof een test die bewust op de pre-productie omgeving is uitgevoerd om de gevolgen in de keten in beeld te brengen. In beide gevallen valt het IKT op, dat het voor veel partijen in het stelsel (zowel bouwende organisaties als gebruikers) lastig is om de gevolgen van hun handelen te overzien. Dit leidt tot (onnodige) fouten. Inzicht bij zowel bouwers als gebruikers in de samenhang van de DSO-keten is essentieel.

1.2 Testresultaten planketen (deelketen)

Met de focus op de planketen, hebben meerdere bevoegde gezagen met hun plansoftware omgevingsdocumenten gemaakt en/of gewijzigd en publicaties uitgevoerd. Vervolgens is gekeken naar de vindbaarheid en de weergave van deze publicaties op Overheid.nl (Officiële Bekendmakingen en Lokale Wet- en Regelgeving) en in de DSO-landelijke voorziening (DSO-LV) Regels op de Kaart. Qua content heeft IKT getest met omgevingsverordeningen, omgevingsplannen en een projectbesluit. Verder hebben gemeenten en 1 provincie periode getest met de parallel-wijzigen-functie in de plansoftware.

In al deze testen werden de volgende bevindingen gedaan, in volgorde van de DSO-keten uit figuur 1:

Bij stap 1 en 2 downloaden en opstellen plan: software in ontwikkeling.

Net als in de vorige testperiode zijn de testen uitgevoerd met 3 verschillende plansoftware-pakketten. Alle bevoegde gezagen zien dat hun plansoftware in deze periode vooruit is gegaan. Ook merken alle bevoegde gezagen op (ongeacht de gebruikte software) dat meer gebruik leidt tot nieuwe inzichten en aanvullende wensen. Een provincie wil graag een projectbesluit publiceren met tijdelijke regelingdelen. De gebruikte software biedt hier op dit moment geen ondersteuning voor. Het Rijk geeft aan het mutatiescenario voor rectificaties te missen. En alle bevoegde gezagen geven aan dat het verplaatsen van content van de pre-productie omgeving naar de productieomgeving beter moet worden ondersteund.

Specifiek voor de parallel-wijzigen-functie geven de bevoegde gezagen aan dat bij alle 3 de plansoftware-pakketten functionaliteiten zijn toegevoegd waardoor het parallel-wijzigen steeds beter wordt ondersteund. Daar voegen de bevoegde gezagen aan toe dat bij alle 3 de pakketten de functie nog niet voldoende werkt om het werkproces naar wens te ondersteunen.

Bij stap 3 Publiceren wijziging: deels succesvol/ deels niet succesvol

De testen leveren wat betreft publicaties hetzelfde beeld op als in de vorige testperiode: de bevoegde gezagen die gebruikmaken van plansoftwarepakket 1 zijn in staat zelfstandig een ketentest tot een goed einde te brengen. Zij bestempelen de publicatiefunctionaliteit als voldoende. De bevoegde gezagen die gebruikmaken van plansoftwarepakketten 2 en 3, weten alleen met flinke doorlooptijden en (veel) hulp van de softwareleverancier een ketentest tot een goed einde te brengen. Zij ondervinden met name problemen tijdens valideren en publiceren van een wijziging. Voor beide pakketten geldt dat als een publicatie niet slaagt, het bevoegde gezag niet in staat is om het probleem zelf te verhelpen. De leverancier zorgt dan voor een handmatige oplossing. Dit kost extra werk en doorlooptijd en het bevoegde gezag kan gedurende die tijd geen wijzigingen publiceren. Deze groep bevoegde gezagen geeft aan dat de planketen hun werk momenteel niet voldoende ondersteunt.

Een issue bij publicatie kan elders veroorzaakt worden
IKT constateert daarbij ook dat het lastig is om de oorzaak van een issue te duiden. Een probleem dat zich voordoet tijdens het werken in de plansoftware, kan veroorzaakt zijn door een bug in die software of door een aanpassing in de landelijke voorzieningen. Ook kan het probleem veroorzaakt zijn door de content die het bevoegde gezag heeft gemaakt. Om het issue op te lossen is dus een aanpak nodig die naar alle aspecten kijkt: van de plansoftware tot de landelijke voorzieningen en de gebruikte content. Dit onderstreept de eerdere conclusie dat we het DSO als 1 stelsel moeten gaan behandelen om een goed werkende DSO-keten te realiseren.

Publicaties in cijfers
In totaal zijn er 16 pogingen tot publicatie gedaan van kennisgevingen en wijzigingen van het omgevingsplan en omgevingsprogramma. Dit is door 6 verschillende organisaties getest en met 3 verschillende plansoftwarepakketten. In 7 gevallen was het bevoegd gezag in staat om zelfstandig te publiceren zonder tussenkomst van de softwareleverancier. In 9 gevallen mislukten de validatie en publicatie of was er hulp nodig van de softwareleverancier om fouten in de validatie en publicatie op te lossen. Meest voorkomende reden: foutmeldingen in de decentrale software waarbij de oorzaak voor het bevoegd gezag onduidelijk was.

Bij stap 4a Bekijken plan via Overheid.nl: Lokale wet- en regelgeving consolideert niet altijd

Na aanlevering (publicatie wijziging) aan de LVBB, verschijnt de publicatie op 2 plekken binnen Overheid.nl: op Officiële Bekendmakingen en op Lokale wet- en regelgeving. Bij de publicaties op productie waren de publicaties correct zichtbaar op beide plekken. Op de pre-productieomgeving was dit bij 1 gemeente niet het geval. Als dit probleem zich ook op

productie voordoet, bestaat het risico dat inwoners niet de juiste juridische informatie te zien krijgen. De beheerder van de software is op de hoogte van het issue.

Bij stap 4b Bekijken Plan via de Viewer: Regels op de kaart blijft verbeteren

Regels op de Kaart wordt ook deze periode door bevoegde gezagen die deelnemen aan IKT als voldoende werkbaar ervaren. De software ondersteunt hen bij het raadplegen van ruimtelijk geldende regels. Tegelijkertijd geven de bevoegde gezagen aan dat de gebruiksvriendelijkheid van de applicatie niet in alle situaties toereikend is. Zij merken dan bijvoorbeeld op dat het tijd vraagt om de hoeveelheid functies die de applicatie biedt te leren gebruiken. Specifiek noemen de bevoegde gezagen de niet werkende link van Regels op de Kaart (DSO-LV) naar Overheid.nl en de weergave van omgevingsnormen in Regels op de Kaart. Na het klikken op de link verschijnt de boodschap: 'Er zijn geen resultaten gevonden voor uw zoekopdracht'. Alle bevindingen zijn gedeeld met de bouwende teams. Voor meer details verwijzen we naar hoofdstuk 2.

1.3 Testresultaten toepasbareregel- en vergunningenketen (deelketens)

In eerdere IKT-rapportages werd al gesteld dat de toepasbareregel- en vergunningenketen in de basis voor de testende bevoegde gezagen werken. De testen tijdens PI26.3 bevestigen dit beeld wat betreft de vergunningenketen. In de toepasbareregelketen werden dit kwartaal geen testen uitgevoerd. Ook constateren de testende bevoegde gezagen de praktijk soms weerbarstig is. Bevoegde gezagen noemen dan:

- *Kennis/ complexiteit:* het (ontbreken van het) benodigde kennisniveau voor het maken van toepasbare regels dan wel de complexiteit van het maken van toepasbare regels in samenhang met juridische regels.
- *Gebruiksvriendelijkheid:* de lage gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket vanuit het perspectief van de indiener. Specifiek gaat het dan om de onduidelijkheid over de te kiezen activiteit, het aantal vragen in het loket en het feit dat een indiener vaak na het invullen alsnog (onterecht) de boodschap krijgt om contact op te nemen met de gemeente of het waterschap.
- *Meervoudige aanvraag:* het lastig kunnen behandelen van een meervoudige aanvraag doordat ze niet in samenhang in het vergunningensysteem binnenkomen. Dit leidt tot afhandeling van de aanvraag die minder vlot verloopt dan gewenst.

Al deze zaken dragen bij aan een minder vlotte afhandeling van de aanvraag dan gewenst.

Specifiek zijn in deze periode 2 functionaliteiten binnen de vergunningenketen getest: het Omgevingsloket (vanwege verkenning aangepaste formulieren) en de Samenwerkfunctionaliteit (vanwege een eerdere update van de standaard).

Andere inrichting Rijksformulieren vraagt aanpassingen in de uitvoeringspraktijk

In het kader van een verkenning naar een andere inrichting van Rijksformulieren in het Omgevingsloket heeft IKT testen uitgevoerd met twee Omgevingsdiensten en twee verschillende VTH-applicaties. Doel was om de gevolgen van de voorgestelde inrichting voor de uitvoeringspraktijk in beeld te brengen.

In de beproefde opzet kunnen meerdere activiteiten met bijbehorende Meldingen en Informatieplichten gezamenlijk worden ingediend. Daarmee kan het aantal afzonderlijke verzoeken worden beperkt. Ook is getest met een formulier voor een vergunningaanvraag. De deelnemers zien meerwaarde in het gezamenlijk indienen van samenhangende activiteiten.

Bij de verwerking ontstaan echter knelpunten. De onderliggende activiteiten zijn niet afzonderlijk beschikbaar in de VTH-applicaties en de bundeling sluit niet goed aan op de verschillende behandelprocessen. Dit raakt onder meer de registratie, het afzonderlijk aanvullen en afronden, de archivering en de verantwoording. Bij vergunningaanvragen is bovendien niet altijd duidelijk voor welke activiteiten daadwerkelijk een vergunning wordt aangevraagd.

De betrokken partijen hebben aangegeven het formulier in de geteste vorm liever niet in productie te nemen. De benodigde aanpassingen en de gevolgen voor de uitvoering moeten verder worden onderzocht. Daarbij moet samenhangend indienen worden gecombineerd met afzonderlijke registratie en passende behandeling van de onderdelen. Paragraaf 2.3 licht de bevindingen nader toe.

De samenwerkfunctionaliteit werkt technisch en biedt toegevoegde waarde.
In het tweede kwartaal van 2026 voerde IKT 3 ketentesten uit rond de DSO-LV Samenwerkfunctionaliteit. Dit kwartaal vond de vierde en laatste test in deze reeks plaats. De test werd uitgevoerd door een provincie, een waterschap en een gemeente uit dezelfde regio. De testende bevoegde gezagen concluderen dat:

1. De SWF voor hen technisch voldoende werkt
2. De functionaliteit duidelijke toegevoegde waarde biedt t.o.v. werken zonder SWF
3. Er aanvullende eisen en wensen zijn (voor de details zie hoofdstuk 2)
4. Dat het gezamenlijk doorlopen van casussen waardevolle inzichten oplevert

1.4 Beknopte cijfermatige onderbouwing bij de testen

Deze IKT-rapportage kent de volgende cijfermatige onderbouwing:

- **Aantal testen.** In deze periode zijn 31 testen uitgevoerd met 13 bevoegd gezagen.
- **Testen geannuleerd/uitgesteld.** In deze periode zijn 4 testen geannuleerd en 4 testen uitgesteld. Eén test kon niet doorgaan vanwege een nog openstaand blokkerend issue in de software van het bevoegd gezag. Andere testen werden geannuleerd vanwege urgentere werkzaamheden bij het bevoegd gezag of omdat er onvoldoende nieuwe ontwikkelingen waren om de geplande functionaliteit opnieuw te testen. Testen werden uitgesteld vanwege onvoldoende voorbereidingstijd bij het bevoegd gezag, het nog ontbreken van een benodigd besluit of het ontbreken van nieuwe ontwikkelingen in de te testen software.
- **Meldingen.** In totaal zijn 73 meldingen (63 bevindingen/ 10 wensen) geregistreerd. In de pre-productieomgeving ging het om 58 bevindingen en 9 wensen. Voor de productieomgeving ging het om 5 bevindingen en 1 wens.
- **DSO Centraal – Decentraal.** Van alle 63 bevindingen waren er 51 van toepassing op decentrale software, 4 bevindingen werden doorgezet naar de landelijke voorzieningen. Voor 8 bevindingen met de status 'Nieuw' moet nog worden bepaald of deze centraal dan wel decentraal worden belegd.
- **Per keten.** De meeste bevindingen (37) hadden betrekking op het publiceren, valideren en bekijken van omgevingsdocumenten. Daarnaast hadden 26 bevindingen betrekking op VTH-gerelateerde activiteiten. Het grootste deel hiervan is geconstateerd bij de testen met omgevingsdiensten van de aangepaste Rijksformulieren.

Prioriteren bevindingen vanuit perspectief bevoegde gezag
Vanaf deze rapportage wordt niet langer gerapporteerd op basis van de eerder gehanteerde P1 t/m P4-prioriteitsindeling. De eerdere methode redeneerde vanuit de behandelaars (van meldingen) bij de landelijke voorzieningen. Aangezien IKT test vanuit het perspectief van het bevoegde gezag, is er vanaf deze rapportage gekozen om de bevindingen te wegen vanuit het perspectief van het bevoegde gezag. Dit doen we aan de hand van de vraag: wat is de impact van de bevinding op de werkzaamheden en dienstverlening van het testende bevoegde gezag? In hoofdstuk 3 wordt de nieuwe wijze van scoren nader toegelicht.

2. De resultaten van de ketentesten in meer detail

Tijdens de IKT-testen doen de bevoegde gezagen verschillende bevindingen. Waar hoofdstuk 1 de globale conclusies weergeeft, biedt dit hoofdstuk de details van de ketentesten. Net als in hoofdstuk 1, rapporteren we de resultaten in de volgorde van de DSO-keten (zoals weergegeven in figuur 1.)

2.1 Stap 1, 2 en 3: Downloaden, opstellen plan en publiceren wijziging

In deze periode zijn 25 ketentesten van de planketen uitgevoerd. Daarbij zijn 16 publicaties gedaan met 3 verschillende plansoftwarepakketten, 3 provincies en 3 gemeenten. Deze bevoegde gezagen voerden met hun plansoftware, wijzigingen door in omgevingsverordeningen en omgevingsplannen. Een provincie maakte een projectbesluit. De gemeenten en 1 provincie maakten bij het wijzigen gebruik van de parallel-wijzigen-functionaliteit. Na het wijzigen valideert en publiceert het bevoegde gezagen de wijzigingen waarna de resultaten worden bekeken in de landelijke voorzieningen.

Zoals eerder opgemerkt, is het duiden van de oorzaak van een issue lastig. Doordat gewerkt wordt in een samenhangende keten, kunnen bij de plansoftware genoemde issues hun oorsprong kennen in andere functionaliteiten (van de landelijke voorzieningen) maar ook de gebruikte content.

In aanvulling op hoofdstuk 1 kan per plansoftwarepakket het volgende worden vermeld:

Plansoftwarepakket 1
Bevoegde gezagen die gebruikmaken van plansoftwarepakket 1 geven aan dat het pakket hun werk voldoende ondersteunt. Het is mogelijk het omgevingsdocument te maken/wijzigen. De parallel-wijzigen-functie is in de basis beschikbaar. En valideren en publiceren verloopt succesvol. Daarbij merken de bevoegde gezagen op dat er verbeteringen gewenst zijn. Tijdens de ketentesten deden de bevoegde gezagen de volgende bevindingen.

Stap 1: maken/ wijzigen
Veel bevindingen hebben te maken met het afstemmen tussen huidige en toekomstige regeling en parallel wijzigen:

- Eén issue betreft het onterecht aanmerken van artikelen uit de actuele regelingversie als een nieuw artikel. Hierdoor ontstaan blokkerende conflicten bij artikelen die ongewijzigd zijn gebleven. Deze conflicten moeten vervolgens handmatig door de gebruiker worden opgelost. Dit kost de gebruiker meer tijd dan verwacht, maar kan vaak wel zelf worden opgelost.
- Bij definitieve wijziging met de actuele regelingenversie van het omgevingsplan ontstaat een onjuiste weergave van wijzigingen. Beide versies zijn gebaseerd op dezelfde voorganger en bevatten aanvullingen in hoofdstuk 23 van de regeling. De verwachting bij het afstemmingsproces is dat uitsluitend de verschillen ten opzichte van de gezamenlijke voorgangerversie worden gepresenteerd, zodat gekozen kan worden voor de wijzigingen die men over wil nemen. In de huidige situatie wordt hoofdstuk 23 in zijn geheel dubbel weergegeven: zowel de versie uit de actuele regeling als de versie uit de nieuwe definitieve wijziging. De verwachting is dat slechts één versie van hoofdstuk 23 is getoond, waarbij de verschillende varianten van artikel 23.6 naast elkaar inzichtelijk zijn gemaakt en de gebruiker kan kiezen welke wijzigingen overgenomen worden. De definitieve wijziging is nog niet gepubliceerd zodat de leverancier het issue verder kan analyseren.
- Veel afstemresultaten hebben betrekking op artikelen en leden die niet verschillen van de actuele regelingsversie. Ze lijken dan ten onrechte te worden aangemerkt. Daarnaast werd bij een af te stemmen artikel een notificatie getoond dat in de procedure een tekstobject is toegevoegd, terwijl in de regelingversie het bovenliggende object is verwijderd. Het is voor de gebruiker onduidelijk op welk bovenliggend object deze melding betrekking heeft.
- Verschillen tussen beide versies werden niet visueel gemarkeerd als toegevoegd (groen) of verwijderd (rood). Verwacht wordt dat verwijderde artikelen eveneens zichtbaar worden gemaakt, bijvoorbeeld met een rode markering.

Stap 2 & 3: valideren & publiceren
Als de wijziging eenmaal is doorgevoerd, verloopt de publicatie zelf voorspoedig. Wel viel op dat het mogelijk is om een tijdens de inzagetermijn van de ontwerpversie een vastgestelde versie te publiceren. De gebruiker had verwacht dat hierbij een melding zou verschijnen.

IKT volgde ook een gemeente die 2 wijzigingen publiceerde op de productieomgeving. Beide publicaties verliepen positief en voor de volledigheid: de wijzigingen werden ook correct getoond in de Landelijke Voorzieningen.

Plansoftwarepakket 2
Bevoegde gezagen die gebruikmaken van plansoftwarepakket 2 geven aan dat het pakket hun werk nog niet voldoende ondersteunt. Ze zien dat de software verder is ontwikkeld ten opzichte van het vorige kwartaal. Het blijft mogelijk het omgevingsdocument te maken/wijzigen. De parallel-wijzigen-functie wordt alleen als niet voldoende werkend ervaren. En valideren en publiceren leidt in veel gevallen tot foutmeldingen waarbij de leverancier moet worden ingeschakeld om de fout op te lossen. Daarbij deden de bevoegde gezagen de volgende bevindingen.

Stap 1: maken/ wijzigen
De bevoegde gezagen concluderen dat het wijzigen van het omgevingsdocument in de basis werkt. Zowel wijzigingen op het gebied van structuurelementen, tekstuele inhoud en annotaties zijn doorgevoerd. Geometrieën (GML) worden succesvol geïmporteerd en de bijbehorende annotatielocaties worden aangemaakt. Bovendien kunnen nieuwe artikelen worden opgesteld bij deze locaties.

De parallel wijzigen-functie is ook verder ontwikkeld. Het goed testen van deze functie wordt echter bemoeilijkt doordat het valideren en publiceren lastig verloopt. Dit is de processtap na het (parallel) wijzigen. Voor een ketentest met daarin de parallel-wijzigen-functie is het nodig om een aantal wijzigingen te publiceren. En dat publiceren blijkt tijdens de testen niet voldoende te werken, net als in het vorige kwartaal.

Toch is de parallel-wijzigen-functie zoveel mogelijk getest. Dan ontstaat het beeld dat de functie verder is uitgebreid ten opzichte van vorig kwartaal. De bevoegde gezagen constateren ook wensen en enkele issues. Zo treedt een foutmelding op als de gebruiker van de ene fase van het proces naar de andere wil gaan. De gebruiker zag daarbij een melding dat de consolidatie zich niet in de juiste toestand bevindt om deze overgang uit te voeren. Na het verversen van de pagina verdwijnt de foutmelding en kan het proces zonder verdere problemen worden voortgezet. De gebruiker heeft de consolidatiefasen vervolgens succesvol vervolgd en afgerond.

Stap 2 & 3: valideren & publiceren
Nadat de wijziging is doorgevoerd, wordt ze gevalideerd en gepubliceerd. In deze fase ontstaan regelmatig fouten die de gebruiker zelf niet kan oplossen en waarvoor de hulp van de leverancier nodig is. Gebruikers zien dan bijvoorbeeld foutmelding ‘TPOD0108’. In deze melding is aangegeven dat een juridische regel opnieuw is aangeleverd zonder dat daarin wijzigingen zijn aangebracht. Ook krijgt een gebruiker een melding met betrekking tot ongeldige geometrieën. Onduidelijk is welke specifieke geometrieën worden bedoeld of waarom deze als ongeldig zijn beschouwd. Deze foutmeldingen zijn niet te interpreteren door het bevoegde gezag en worden uiteindelijk door de leverancier van de plansoftware opgelost.

Plansoftware pakket 3.
Bevoegde gezagen die gebruikmaken van plansoftwarepakket 3 geven aan dat het pakket hun werk nog niet voldoende ondersteunt. Het is mogelijk het omgevingsdocument te maken/wijzigen. De parallel-wijzigen-functie is verbeterd ten opzichte van het vorige kwartaal. De functie wordt echter nog niet als voldoende werkend ervaren. Valideren en publiceren leidt in veel gevallen tot foutmeldingen waarbij de leverancier moet worden ingeschakeld om de fout op te lossen. Daarbij deden de bevoegde gezagen de volgende bevindingen.

Stap 1: maken/ wijzigen.
In de testen is toch zoveel mogelijk getest met het (parallel) wijzigen van omgevingsdocumenten. Daar kwamen de volgende bevindingen naar voren:

- Tijdens het tijdens het uploaden van een (kleine) shape file liep de software vast. Na het opnieuw opstarten van het pakket werkte de software weer.
- De optie om de voortgang binnen een synchronisatiestap op te slaan en op een later moment verder te gaan vanaf het punt waar eerder is gestopt, ontbreekt.
- Het is niet mogelijk om later te achterhalen welke keuzes gemaakt zijn bij het synchroniseren. Het bevoegde gezag kan de eerder getoonde synchronisatiemeldingen na het maken van de keuze niet meer inzien.
- Onderdelen worden ter beoordeling aangeboden waarvoor feitelijk geen tekstuele of annotatieverschillen bestaan tussen de nieuwe definitieve versie van de omgevingsverordening en de meest actuele regelingenversie.
- Het ontbreekt binnen de inhoudsopgave aan onderscheid tussen artikelen uit de regeling en artikelen uit de artikelsgewijze toelichting, waardoor beide typen artikelen op dezelfde wijze zijn weergegeven.
- Er is geen overzicht van de aard en omvang van de geconstateerde verschillen binnen een specifiek structuurelement, waardoor gebruikers moeilijk kunnen beoordelen welke inhoudelijke of annotatieve wijzigingen daadwerkelijk aanwezig zijn.
- De provincies missen de mogelijkheid om een projectbesluit met tijdelijk regelingdelen te wijzigen en publiceren.

Stap 2 & 3: valideren & publiceren.
De bevoegde gezagen zien veel issues bij het valideren en publiceren. Hiervoor noemen ze 2 oorzaken. Enerzijds krijgen zij (net als in het 2^{e} kwartaal) een melding met betrekking tot het ontbreken van een machtiging om te mogen publiceren. Dit issue werd gedurende het kwartaal opgelost. Anderzijds krijgen ze ook validatiefouten te zien die ze zelf niet kunnen oplossen. Dit leidt net als bij pakket 2 tot het inschakelen van de leverancier en daarmee tot langere doorlooptijden bij de publicatie van een wijziging.

Een provincie heeft zowel een ontwerp als een definitieve wijziging van de omgevingsverordening opgesteld. Bij de validatiefase treden bij beide wijzigingen meerdere foutmeldingen op waardoor er niet is gepubliceerd. De foutmeldingen hebben betrekkingen op informatieobjecten die niet zijn aangeleverd, maar wel in de lijst met informatieobjectRefs bij de BesluitMetadata zijn opgenomen.

2.2 Stap 4a en 4b: Overheid.nl en DSO-LV Regels op de kaart

Regels op de Kaart wordt door bevoegde gezagen over het algemeen als voldoende werkbaar ervaren. De functionaliteit ondersteunt bevoegde gezagen bij het raadplegen van ruimtelijk geldende regels. Tegelijkertijd doen ze diverse bevindingen tijdens de testen. Deze bevindingen zijn doorgegeven aan de bouwende teams.

Belangrijk daarbij is om te vermelden dat in veel gevallen de oorzaak van het issue nog niet is gevonden. Het issue toont zich binnen de landelijke voorzieningen en kan ook veroorzaakt zijn door een handeling in de software van het bevoegd gezag. Soms gaat het om een combinatie van beide.

Het gaat om de volgende bevindingen:

- **Link Regels op de kaart naar Overheid.nl werkt niet op pre-productie.** Vanuit Regels op de Kaart (DSO-LV) kan geklikt worden op een link naar Overheid.nl waar de regeling kan worden geraadpleegd. Deze link werkt alleen niet. Op de pre-productie betreft dit een zogenoemd ‘known issue’ waarvan op de IPLO-site melding wordt gemaakt.
- **Normen niet leesbaar.** Onder plekinfo bij Regels op de Kaart zijn diverse omgevingsnormen geselecteerd en vervolgens weergeven op de kaart. Bij het selecteren van meerdere omgevingsnormen valt op dat de vermelding ‘meerdere normwaarden’ is getoond op de kaart. Bij het selecteren van een aantal

omgevingsnormen lijkt een enkele omgevingsnorm niet dezelfde logica te volgen waardoor de onderliggende waarde van een specifieke omgevingsnorm is weergeven op de kaart (terwijl dus meerdere omgevingsnormen zijn geselecteerd).
- **Citeertitels.** Uit meerdere testen met een gemeente blijkt dat de weergave van hoofd- en citeertitels van het omgevingsplan niet eenduidig is over de verschillende kanalen, zoals de plansoftware, Officiële bekendmakingen en Regels op de kaart. Daarnaast verschilt de presentatie van deze titels tussen de ontwerpversie en een vastgestelde publicatie.
- **Gebiedsaanwijzingen.** De weergave van gebiedsaanwijzingen is niet overal consistent. Er zijn verschillen zichtbaar tussen de gebiedsaanwijzingen als contouren op de kaart, in de legenda en onder Plekinfo. Daarnaast hebben meerdere gebiedsaanwijzingen binnen een ontwerpbesluit identieke of sterk vergelijkbare kleurstellingen, wat de onderlinge onderscheidbaarheid op de kaart beperkt.
- **Belijning tabel.** In een omgevingsplan werd de belijning van tabellen niet weergegeven.
- **Informatieobjecten binnen Officiële bekendmakingen.** Informatieobjecten die onderdeel uitmaken van een programma kunnen in Regels op de kaart worden aangeklikt waarna ze worden getoond in Officiële bekendmakingen. Na het aanklikken van deze link wordt uitsluitend de specifieke locatie of gebiedsaanwijzing afzonderlijk getoond binnen Officiële bekendmakingen en ontbreekt de context.
- **Locatiegroepen.** Bij het selecteren van locatiegroepen worden alle onderliggende locaties met hun contouren weergegeven, wat leidt tot een druk en minder overzichtelijk kaartbeeld. De verwachting was dat in dat geval alleen de buitenste begrenzing van de locatiegroep wordt getoond.

2.3 Stap 5 tot en met 11: toepasbare-regels- en vergunningenketen

Deze testperiode werden geen ketentesten met toepasbare regels uitgevoerd (stappen 5 t/m 7). Wel werden meerdere ketentesten uitgevoerd binnen de vergunningenketen. Het ging om:

- **Ketentest 1**: gehele vergunningenketen n.a.v. de mogelijke herinrichting van Rijksformulieren voor Meldingen en Informatieplichten (stappen 8 t/m 10)
- **Ketentest 2:** samenwerkingsfunctionaliteit n.a.v. een eerdere update van de standaard (stap 11)
- **Ketentest 3:** met de publicatie van een BOPA n.a.v. vragen van een gemeente

Ketentest 1 Verkenning andere inrichting Rijksformulieren
IKT heeft onderzocht wat een andere inrichting van Rijksformulieren in het Omgevingsloket betekent voor de uitvoeringspraktijk bij omgevingsdiensten (OD's). In de beproefde opzet kunnen meerdere activiteiten met bijbehorende meldingen en informatieplichten gezamenlijk worden ingediend. Daarmee kan het aantal afzonderlijke verzoeken worden beperkt. De tests waren gericht op de ontvangst, herkenbaarheid en registratie van de informatie en de aansluiting op de beoordeling en afhandeling. Getest werd met 2 OD's en 2 verschillende VTH-applicaties.

Benoemde voordelen
De deelnemers zien meerwaarde in het gezamenlijk indienen van samenhangende activiteiten. Dit kan de initiatiefnemer ondersteunen bij het aanleveren van de benodigde informatie en maakt de samenhang tussen onderdelen voor behandelaren beter zichtbaar. Een OD benoemt dat het gezamenlijk uitvragen kan voorkomen dat een initiatiefnemer een melding of informatieplicht vergeet. Daarnaast hoeven behandelaren bij verwerking in één zaak documenten niet aan verschillende zaken te relateren en zaken niet afzonderlijk richting archiefbeheer te sturen. Deze voordelen nemen de hieronder beschreven knelpunten bij afzonderlijke behandeling en archivering niet weg.

Knelpunten bij registratie en behandeling
In beide VTH-applicaties zijn de onderliggende activiteiten uit het aangepaste formulier niet afzonderlijk beschikbaar in het activiteitenoverzicht. Bij OD 1 kan daardoor informatie, zoals de juridische en materiële status, niet per onderliggende activiteit worden vastgelegd. Voor

toezicht moet het beoordelingsverslag worden geraadpleegd. Volgens de andere OD biedt handmatig toevoegen van activiteiten geen volledige oplossing, omdat de bijbehorende vragen en antwoorden bij de oorspronkelijke activiteit blijven staan.

Bij OD 1 komen meldingen en informatieplichten gezamenlijk in één zaak binnen, terwijl hiervoor verschillende behandelprocessen worden gebruikt. Binnen één zaak kan één proces worden gehanteerd en één resultaat met één bewaartermijn worden vastgelegd. Dit sluit niet aan op situaties waarin onderdelen verschillend worden beoordeeld en afgehandeld. Ook zijn knelpunten benoemd bij publicatie en het verwerken van aanvullingen.

Bij OD 2 zijn vergelijkbare knelpunten besproken rond afzonderlijk afronden en aanvullen, publicatie, bewaring en archivering. Daarnaast zijn gevolgen benoemd voor documentsjablonen en de verantwoording en afrekening richting opdrachtgevers. De precieze gevolgen en benodigde aanpassingen zijn niet volledig onderzocht.

Bij OD 2 speelt eveneens een verantwoordingsvraagstuk: uren worden op zaakniveau verantwoord, terwijl één zaak meerdere meldingen kan bevatten. De benodigde registratie om de afzonderlijk behandelde onderdelen te kunnen verantwoorden, vraagt nadere uitwerking.

Vergunningaanvragen
Bij de vergunningaanvraag zijn de afzonderlijke vergunningplichtige activiteiten niet meer afzonderlijk in de VTH-applicatie beschikbaar. Ook is niet altijd duidelijk welke geselecteerde activiteiten onderdeel zijn van de vergunningaanvraag en voor welke activiteiten een melding of informatieplicht geldt. Daardoor kan een niet-vergunningplichtige activiteit worden geïnterpreteerd als onderdeel van de vergunningaanvraag.

Conclusie en vervolg
De tests laten zien dat samenhangend indienen meerwaarde kan bieden, maar dat de beproefde inrichting onvoldoende aansluit op de registratie en behandeling bij de betrokken omgevingsdiensten. De betrokken partijen hebben aangegeven het formulier in de geteste vorm liever niet in productie te nemen. Verdere uitwerking is nodig van de afzonderlijke registratie van activiteiten en de passende behandeling van de onderdelen. Daarbij moeten ook de mogelijke gevolgen voor gegevensuitwisseling, waaronder de aanlevering aan het Register Milieubelastende Activiteiten (RMBA), worden onderzocht. Die gevolgen zijn tijdens deze tests niet vastgesteld.

Ketentest 2: Samenwerkfunctionaliteit biedt toegevoegde waarde.
Het vorige kwartaal werden 3 ketentesten uitgevoerd met de samenwerkfunctionaliteit (SWF). Dit kwartaal volgde de vierde en laatste testsessie van de DSO-SWF voor Toezicht & Handhaving. Het betrof scenario 3 – Meerdere ketenpartners in één samenwerking. Hierbij zijn actieverzoeken en documenten uitgewisseld tussen een waterschap, provincie en een gemeente. De actieverzoeken werden ontvangen en in het VTH-applicatie werden zaken aangemaakt. Tijdens de sessie zijn één bevinding en 3 wensen geregistreerd.

De bevinding betreft de uitwisseling van producten. De productcodes van de ketenpartners bleken niet op elkaar afgestemd, waardoor een meegegeven product niet aan de aangemaakte zaak werd toegevoegd. De landelijke productenservice die in ontwikkeling is, kan ervoor zorgen dat minder onderlinge afstemming nodig is.

De wensen hebben betrekking op het gestructureerd uitwisselen van betrokkenengegevens, het gericht delen van documenten met geselecteerde ketenpartners en het inzicht in actieverzoeken tussen andere deelnemers aan een samenwerking. Hierbij is het van belang dat ketenpartners over de benodigde informatie kunnen beschikken, maar ook dat informatie alleen toegankelijk is voor degenen voor wie deze bestemd is. Het ontbreken van inzicht in actieverzoeken tussen andere deelnemers is een implementatiekeuze van het VTH-systeem en geen technische beperking van DSO-SWF.

Daarnaast is op hoofdlijnen gesproken over de vertrouwelijkheid van informatie bij toezicht en handhaving, waaronder de toegang van individuele medewerkers tot gevoelige gegevens.

Ook is aangegeven dat de DPIA wordt geraadpleegd om de daarin opgenomen uitgangspunten en waarborgen te bekijken. Deze onderwerpen zijn niet verder beproefd en vragen om nader onderzoek.

De sessie laat zien dat de beproefde uitwisseling van actieverzoeken werkt, maar dat voor een goede toepassing binnen toezicht en handhaving verdere uitwerking nodig is van de gegevensuitwisseling en de toegang tot informatie binnen een samenwerking.

Ketentest 3. Publicatie van een BOPA vanuit het VTH-systeem
Met een gemeente is een test uitgevoerd met het publiceren van een BOPA (buitenplanse omgevingsplanactiviteit) vanuit de VTH-applicatie naar DROP (Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties) in de landelijke voorziening. Bij de test waren diverse medewerkers betrokken: vergunningverleners, een TR-analist, geo-specialisten, vergunningverleners en een functioneel beheerder. Tijdens het doorlopen van het proces zijn onderstaande (tussentijdse) bevindingen opgedaan. Het gaat alleen om bevindingen rond de voorbereiding van de publicatie, aangezien de publicatie zelf nog niet gelukt is. De test zal volgend kwartaal worden vervolgd, waarna definitieve conclusies kunnen worden getrokken.

- De gemeente concludeert dat het wenselijk is om een aparte werkinstructie te maken voor het publiceren van de BOPA vanuit de VTH-applicatie. Het publicatieproces wijkt namelijk af van de reguliere vergunningverlening. Het gaat hierbij o.a. om de selectie van het juiste sjabloon, documenttype en titelbeschrijving. Doordat deze stappen bij eerdere BOPA-publicaties niet zijn gevolgd, zijn deze publicaties niet terug te vinden binnen DSO-LV Regels op de Kaart.
- Verder is het voor de gemeente onduidelijk met welk documenttype de kennisgeving van een ‘tijdelijke’ BOPA moet worden gepubliceerd via DROP richting officiële bekendmakingen. Deze vraag is belegd bij IPLO en de VNG.
- Tijdens het publicatieproces is geconstateerd dat in de VTH-applicatie nog geen sjabloon aanwezig is voor de Kennisgeving van de Verleende BOPA. Het publiceren van de Kennisgeving van de verleende BOPA (via DROP) richting Officiële bekendmakingen moet namelijk worden voorzien van een toelichting m.b.t. onderbouwing en besluitvorming.
- Ook is tijdens het publicatieproces in de VTH-applicatie een (server)fout opgetreden tijdens het publiceren van de BOPA. De fout is blokkerend voor het vervolg van de test. Er is afgesproken om de test met de BOPA te vervolgen nadat deze publicatiefout is verholpen.

3. Wat constateerde IKT kwantitatief?

3.1 Introductie

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de aard van de meldingen: welk bevoegd gezag deed een melding in welk deel van de keten, met welke prioriteit en in welke omgeving?

Bevindingen worden via het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) gemeld, waarna het IPLO de triage doet van meldingen voor de DSO-LV ontwikkel- en beheerteams. Vervolgens prioriteren de businessanalisten bij Tactische Beheer Organisatie (TBO) de gebruikerswensen. De meldingen over de softwarepakketten van de bevoegde gezagen worden waar mogelijk door het bevoegde gezag zelf opgelost of worden door het bevoegde gezag ingediend bij de softwareleverancier.

Een melding kan zijn: een bevinding, een wens of een vraag. Onder bevindingen verstaan we geconstateerde knelpunten in de werking van de software. Met wensen bedoelen we aanvullend gewenste functionaliteiten. Een vraag heeft betrekking op een onduidelijkheid over de werking van de functionaliteit. Daarbij kent IKT in overleg met het testende bevoegd gezag een prioriteit toe aan de bevindingen of wensen. Die bepalen de ernst en daarmee de gewenste prioriteit waarmee opvolging wordt gegeven door de oplosteams.

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet kijkt IKT ook met bevoegde gezagen mee naar het gedrag van het DSO in de productieomgeving en registreert op basis daarvan ook meldingen.

3.2 Bevindingen en wensen DSO-LV en DSO-decentraal

Met de IKT-testen wordt de uitvoerbaarheid van businessprocessen vastgesteld. Het DSO bestaat uit de DSO-LV (Landelijke voorzieningen), de LVBB (Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen) en een decentraal gedeelte dat door de afzonderlijke bevoegde gezagen en de door hen gecontracteerde softwareleveranciers wordt ingevuld (DSO-decentraal).

Er zijn in PI2026.3 in totaal 73 meldingen geregistreerd: 63 bevindingen en 10 wensen. In de pre-productieomgeving waren er 58 bevindingen en 9 wensen. Voor de productieomgeving ging het om 5 bevindingen en 1 wens. Voor 8 bevindingen met de status ‘Nieuw’ moet nog worden bepaald aan welk behandelteam ze worden toegewezen.

Bevindingen worden geconstateerd in een bepaalde stap in de DSO-keten. Het kan in praktijk voorkomen dat de bevinding in één deel van de keten wordt gedaan, terwijl de oorzaak van de bevinding ergens anders in het stelsel ligt. Nadat de oplosteams (operationele beheerorganisatie (OBO) of externe leveranciers) de bevinding hebben geanalyseerd, is met zekerheid vast te stellen waar de oorsprong van die bevinding lag.

In de volgende tabel ziet u de verdeling op basis van de plek waar de bevinding voor het eerst werd geconstateerd.

	Totaal	DSO-decentraal	DSO-LV & LVBB	NNTB
Bevindingen PRE	58	51	3	4
Bevindingen PRD	5	-	1	4

Tabel: bevindingen per omgeving per DSO-onderdeel (decentraal en landelijke voorziening)

In de volgende tabel ziet u de verdeling op basis van de plek waar de wens voor het eerst werd geconstateerd.

	Totaal	DSO-decentraal	DSO-LV & LVBB	NNTB
Wensen PRE	9	6	-	3
Wensen PRD	1	-	-	1

Tabel: wensen per omgeving per DSO-onderdeel (decentraal en landelijke voorziening)

3.3 Bevindingen en wensen per deelketen

De meeste meldingen werden gedaan in de planketen: 41. Daar werden ook de meeste testen uitgevoerd. In de toepasbare-regel-keten werden geen testen uitgevoerd. In de vergunningenketen werden 32 meldingen geregistreerd. In de gehele DSO-keten (compleet) werden geen meldingen geregistreerd. Er zijn 4 wensen geregistreerd in de planketen en 6 wensen in de vergunningenketen.

	Planketen	TR-keten	Vergunningenketen	Keten compleet
Bevindingen	37	-	26	-
Wensen	4	-	6	-
Meldingen totaal	41	-	32	-

Tabel: bevindingen per deelketen

3.4 Impact bevindingen op taken bevoegde gezag

Vanaf deze rapportage wordt niet langer gerapporteerd op basis van de eerder gehanteerde P1 t/m P4-prioriteitsindeling. De eerdere methode redeneerde vanuit de behandelaars van meldingen bij de landelijke voorzieningen. Aangezien IKT test vanuit het perspectief van het bevoegd gezag, worden bevindingen vanaf deze rapportage gewogen op basis van de impact op de werkzaamheden en dienstverlening van het testende bevoegd gezag.

Centraal staat de situatie zoals die zich tijdens de testsessie voordoet. Beoordeeld wordt welke impact de bevinding op dat moment heeft op de uitvoering van de werkzaamheden en dienstverlening van het bevoegd gezag. Hierbij wordt onder meer gekeken of het bevoegd gezag de betreffende werkzaamheden nog kan uitvoeren of afronden, hoeveel extra handelingen nodig zijn en of een werkbare *workaround* beschikbaar is.

Wanneer het bevoegd gezag de betreffende werkzaamheden tijdens de test niet kan voortzetten of afronden en geen werkbare workaround beschikbaar is, wordt de impact als blokkerend beschouwd. Dat het probleem vervolgens door externe interventie, bijvoorbeeld door een softwareleverancier of andere behandelpartij, tijdens of na de testsessie wordt opgelost en de werkzaamheden alsnog kunnen worden afgerond, verandert de oorspronkelijke impact van de bevinding op het moment van constateren niet.

Aan de hand hiervan wordt de business impact van de bevinding geclassificeerd als Blokkerend, Hoog, Midden of Laag.

Businessimpact	Definitie
Blokkerend	Het bevoegd gezag kan de betreffende werkzaamheden niet uitvoeren of afronden. Noodzakelijke functionaliteit werkt niet en er is geen werkbare workaround beschikbaar.
Hoog	Het bevoegd gezag wordt bij het uitvoeren of afronden van de betreffende werkzaamheden ernstig belemmerd. Voor de uitvoering zijn veel extra handelingen of is een workaround nodig die afwijkt van de reguliere werkwijze.
Midden	Het bevoegd gezag ondervindt bij het uitvoeren of afronden van de betreffende werkzaamheden hinder. Voor de uitvoering zijn beperkte extra handelingen of is een eenvoudig toepasbare workaround nodig.
Laag	Het bevoegd gezag kan de betreffende werkzaamheden normaal of nagenoeg normaal uitvoeren of afronden. De bevinding heeft geen of nauwelijks gevolgen voor de uitvoering, bijvoorbeeld door een gebruiksvriendelijkheids- of presentatiefout.

Tabel: Categorieën business impact

Door deze gewijzigde beoordelingssystematiek zijn de aantallen per classificatie niet één-op-één vergelijkbaar met eerdere rapportageperioden. Een eventuele toename van bijvoorbeeld blokkerende bevindingen betekent daarom niet zonder meer dat de werking van het DSO is verslechterd. Onderstaande tabel geeft het aantal meldingen per categorie weer, daarna volgt een toelichting op de aantallen. De 10 wensen zijn buiten deze tabel gehouden.

Business impact	Aantal bevindingen
Blokkerend	15
Hoog	7
Midden	37
Laag	4
Totaal	63

Tabel: overzicht meldingen geprioriteerd naar business impact

Business impact	Aantal bevindingen
Blokkerend	15
De blokkerende bevindingen hadden voornamelijk betrekking op het valideren en publiceren van omgevingsdocumenten. Het ging onder meer om fouten die optraden bij de technische controle van een document voordat dit kon worden gepubliceerd, fouten tijdens het publiceren zelf en problemen met versiebeheer. Hierdoor kon een wijziging van bijvoorbeeld een omgevingsplan of omgevingsverordening niet verder worden verwerkt of gepubliceerd. Het issue kon daarbij niet direct door de leverancier worden opgelost waarmee het in de categorie blokkerend (in plaats van hoog) is geplaatst. Bij software-gerelateerde fouten was nadere analyse of herstel door de softwareleverancier nodig voordat het proces kon worden hervat. Daarnaast waren er enkele situaties waarin een publicatie technisch wel was uitgevoerd, maar het resultaat daarna niet beschikbaar of controleerbaar was via de daarvoor bedoelde landelijke voorzieningen.	
Hoog	7
De bevindingen met hoge business impact hebben vooral betrekking op de verwerking van aanvragen, meldingen en informatieplichten in VTH-software. Bij aangepaste	

formulieren kunnen verschillende onderdelen van een verzoek niet altijd afzonderlijk worden verwerkt. Zo kunnen per onderdeel niet steeds een eigen proces, resultaat, bewaartermijn of andere benodigde gegevens worden vastgelegd. Dit leidt tot extra registratie en een werkwijze die afwijkt van de reguliere behandeling. In de plansoftware zijn ook bevindingen in deze categorie geplaatst, onder meer bij het verwerken van informatie in een projectbesluit en bij parallel wijzigen. Daarbij wordt informatie niet altijd op de verwachte manier verwerkt of weergegeven, wat het beoordelen en verwerken van wijzigingen bemoeilijkt.	
Midden	37
De bevindingen met de business impact 'midden' hebben vooral betrekking op plansoftware en de verwerking van aanvragen, meldingen en informatieplichten in VTH-software. In de plansoftware gaat het onder meer om het synchroniseren en beoordelen van wijzigingen, onvoldoende inzicht in verschillen tussen versies, onduidelijke markeringen en stappen die niet altijd op het verwachte moment of op de verwachte manier kunnen worden uitgevoerd. Bij de VTH-software gaat het vooral om de verwerking van gecombineerde aanvragen, meldingen en informatieplichten. Daarbij zijn knelpunten geconstateerd rond het afzonderlijk herkennen en behandelen van activiteiten, publicatie, archivering, verantwoording en de aansluiting op bestaande behandelprocessen. Ook zijn bevindingen gedaan bij de uitwisseling van producten tussen samenwerkende organisaties en bij de weergave van omgevingsnormen in Regels op de Kaart.	
Laag	4
De bevindingen met een lage business impact hebben vooral betrekking op duidelijkheid en presentatie van informatie. In de VTH-keten gaat het om de leesbaarheid van informatie uit formulieren. Zo is in een pdf niet altijd direct duidelijk welke meldingen, informatieplichten en indieningsvereisten bij welke activiteit horen en sluit de gebruikte terminologie niet overal goed aan op de inhoud. In de plansoftware zijn 2 bevindingen gedaan. Eén betreft een onjuiste benaming in de gebruikersinterface. De andere betreft het kunnen aanleveren en publiceren van een definitieve wijziging terwijl de inzagetermijn van de ontwerpversie nog loopt.	
Totaal	63

Tabel: bevindingen geclassificeerd naar business impact

4. IKT: van risico's naar werkvoorraad en testen

Dit hoofdstuk geeft inzicht in hoe IKT deze periode heeft getest. Het hoofdstuk is als volgt opgebouwd: gebaseerd op risico's en nieuwe functionaliteiten in het DSO (paragraaf 4.2) is een interbestuurlijke werkvoorraad voor IKT PI2026.3 geformuleerd (4.3). Vanuit deze werkvoorraad zijn testen uitgevoerd (4.4) waarbij specifieke content (4.5) is gebruikt door de in deze fase deelnemende bevoegde gezagen (4.6). Dit heeft bij elkaar geleid tot bevindingen over de DSO-keten die zijn verwoord in hoofdstukken 1 en 2.

4.1 Input voor de testen: risico's en nieuwe functionaliteiten

Het is onmogelijk om alles te testen. Testen is bijna altijd gebaseerd op risico's: hoe groter het risico hoe meer moeite erin gestoken wordt om het te testen. Dit geldt ook voor de DSO-keten. Het testen van de gehele DSO-keten met alle verschillende softwarefunctionaliteiten en alle mogelijke content, is niet haalbaar. Daarom heeft IKT gekozen voor een risico-gebaseerde aanpak.

De onderstaande lijst met risico's is afkomstig uit de risicoregisters van de Strategische Beheerorganisatie (SBO) en de Tactische Beheerorganisatie (TBO). Waar nodig zijn de risico's door IKT verder aangevuld. Na bespreking en weging van deze risico's met de koepelvertegenwoordigers bij de voorbereiding, zijn hierop de testdoelstellingen en de uit te voeren testen gebaseerd. De risico's vormden daarmee de basis voor de werkvoorraad van de IKT bevoegde gezagen tijdens IKT PI26.3. De risico's zijn op hoofdlijnen omschreven en voor de testen in detail in te testen businessscenario's uitgewerkt.

Risico's algemeen

Bevoegd gezagen werken niet op de nieuwe manier (Risicoregister STRAT 028)

Door het niet genoeg tot stand komen van een cultuur van 'Anders werken', worden de positieve effecten van de Omgevingswet niet of onvoldoende behaald.
Voorbeelden van 'anders werken' zijn:

- Werken aan relatie met initiatiefnemers en belanghebbenden
- Participatie is goed ingericht
- Bezwaar en beroep doen we op een andere manier
- Goede de onderlinge samenwerking tussen bestuurslagen
- Onderlinge samenwerking binnen een bevoegd gezag

Informatie is niet beschikbaar waar deze beschikbaar moet zijn (Risicoregister STRAT 020)

De informatieproducten, waaronder natuurinformatie, externe veiligheid, waterinformatie en geluid, zijn allemaal producten die via het DSO beschikbaar zouden moeten worden gesteld. Doordat benodigde informatie niet in het DSO beschikbaar is en gebruikt kan worden bij vergunningchecks en aanvragen, blijft de gebruikersvriendelijkheid achter.

Migratie van leverancier A naar B binnen het DSO is technisch lastig

Het is voor bevoegde gezagen technisch gezien lastig om van leverancier te wisselen, waardoor het bevoegd gezag meer tijd en/of geld moet investeren dan verwacht mag worden.

Risico's planketen

Niet goed werkende plan-plan koppeling (Risicoregister: R080)

Bevoegd gezag is door het (nog) niet goed werken van de plan-plan-koppeling niet in staat om plan-wijzigingen uit te besteden aan externe adviseurs waardoor de voortgang van het werk in gevaar komt (specifiek voor gemeenten). Hierbij gaat het om het niet gereed zijn van functionaliteit in de (STOP) planketen. Dit is een risico dat niet te testen is, omdat de te testen functionaliteit ontbreekt. Tijdens PI26.3 bleek dit ook het geval, de functionaliteit voor

plan-plan-uitwisseling was niet volledig beschikbaar. Toch zijn er wel alternatieve methoden beschikbaar, wat het risico vermindert.

Wijziging bekendmaken lukt niet (Risicoregister: R012, R080, R131)

Bevoegd gezag kan in de plansoftware niet de gewenste wijziging doorvoeren in het (STOP-TPOD) omgevingsdocument waardoor het bevoegd gezag de wijziging niet bekend kan maken en inwoners en bedrijven niet (tijdig) correct worden geïnformeerd. Het gaat hier om de gewenste wijziging in de breedste zin van het woord: van alle inhoudsvariaties in het omgevingsdocument tot het toevoegen en wijzigen van geometrieën.

Gelijktijdig meerdere wijzigingsbesluiten voorbereiden lukt niet (Risicoregister R012)

Het bevoegd gezag is niet in staat om gelijktijdig meerdere wijzigingsbesluiten voor te bereiden waardoor het werkproces vertraging oploopt (specifiek voor gemeenten).

Wijzigingen publiceren lukt niet met plansoftware (Risicoregister: R012, R080, R131)

Bevoegd gezag kan met de plansoftware geen wijzigingen publiceren, waardoor bevoegd gezag de wijziging niet bekend kan maken en inwoners en bedrijven niet (tijdig) correct worden geïnformeerd. Hieronder verstaan we publicaties van alle soorten wijzigingen zowel in de tekst als in de geometrieën.

Wijzigingsbesluit wordt niet verwerkt door LVBB (Risicoregister R046)

Een wijzigingsbesluit wordt niet verwerkt door de LVBB, waardoor het bevoegd gezag de wijziging niet bekend kan maken en inwoners en bedrijven niet (tijdig) correct worden geïnformeerd.

Onjuiste weergave van wijziging in Officiële bekendmakingen (Risicoregister R046)

Officiële bekendmakingen geeft de wijziging zoals gemaakt door het bevoegd gezag niet juist weer, waardoor inwoners en bedrijven niet correct worden geïnformeerd.

Onjuiste weergave wijziging in Regels op de kaart (Risicoregister R046)

DSO-LV viewer Regels op de kaart (document-gerichte viewer) verbeeldt de wijziging zoals gemaakt door het bevoegd gezag niet juist, waardoor inwoners en bedrijven niet correct worden geïnformeerd.

Aanlevering stukken bij Raad van State/ Rechtspraak complex (Risicoregister R004)

Anders dan in de huidige situatie, zijn de aan de rechtbank/ Raad van State aan te leveren stukken niet allemaal meer in XML- en een pdf- word-formaat beschikbaar, zodat dit een hobbel kan vormen voor aanlevering/ interpretatie door ontvangende partijen. Dit hangt samen met de nieuwe structuur en bestandsformaat van bijvoorbeeld en STOP-TPOD-bestand (onder huidige situatie zijn BP-en in pdf- beschikbaar). Waardoor het proces niet op de juiste wijze verloopt dan wel vertraging oploopt.

Risico’s Toepasbare regels

Specifieke toepasbare regels maken lukt niet

Het bevoegd gezag is niet in staat om specifieke toepasbare regels (TR) te maken, waardoor de dienstverlening aan inwoners en bedrijven van minder niveau is dan gewenst.

Onjuiste aanvraag door moeite met Vergunningcheck (Risicoregister R105)

De initiatiefnemer is niet in staat om de Vergunningcheck en het aanvraagformulier correct te doorlopen, waardoor een onjuiste aanvraag wordt ingediend.

Ontbrekende vragenbomen bij locatie (Risicoregister R105)

De initiatiefnemer krijgt niet alle vragenbomen te zien die relevant zijn voor een locatie, waardoor de conclusie niet compleet is en een aanvraag mogelijk niet wordt ingediend.

Risico Vergunningenketen

Bevoegd gezag kan aanvraag niet ontvangen en in behandeling nemen (Risicoregister R131)

Het bevoegd gezag is niet in staat om een aanvraag (correct) te ontvangen en in behandeling te nemen waardoor het werkproces vertraging oploopt en inwoners en bedrijven niet het dienstverleningsniveau krijgen dat ze verwachten. Niet alle informatie is beschikbaar en dit is ook niet bekend, waardoor het risico ontstaat dat een vergunningverlener een vergunning niet juist afhandelt.

Samenwerkfunctionaliteit biedt niet de vereiste functionaliteiten

De samenwerkvoorziening biedt niet de vereiste functionaliteiten, waardoor de samenwerking tussen bevoegde gezagen niet of minder goed loopt, waarmee het werkproces vertraging oploopt.

Inconsistente gegevens initiatiefnemer (Risicoregister R130)

Doordat verschillende systemen in het DSO aan elkaar worden gekoppeld en mogelijk niet de juiste bronnen zijn gekoppeld, is er een risico dat niet de juiste juridisch vastgestelde gegevens worden gebruikt tijdens een (interbestuurlijke) samenwerking rond de behandeling van een vergunning aanvraag.

Gebruiksvriendelijkheid loket van mindere kwaliteit dan verwacht (Risicoregister R105)

Doordat het Omgevingsloket als minder gebruiksvriendelijk wordt ervaren, zijn indieners niet goed in staat een correcte aanvraag in te dienen waardoor het niveau van dienstverlening lager is dan mag worden verwacht.

4.2 De werkvoorraad

Op basis van de risico's lag de focus van de IKT testen tijdens PI26.3 op:

- De planketen met:
  - de parallel-wijzigen-functionaliteit
  - het correct kunnen publiceren van een wijziging van een omgevingsdocument en het kunnen raadplegen in de landelijke voorzieningen
- De vergunningenketen met:
  - interbestuurlijk samenwerken via de samenwerkingsfunctionaliteit
  - het omgevingsloket in relatie tot de VTH-applicatie bij omgevingsdiensten

Voor de gedetailleerde werkvoorraad verwijzen we naar bijlage 2.

4.3 Uitgevoerde testen

Op basis van de werkvoorraad zijn tijdens deze IKT-fase in totaal 31 businessscenario's uitgevoerd. In elk IKT-businessscenario worden daarbij één of meer processtappen doorlopen. En per testcasus zijn één of meerdere business scenario's uitgevoerd.
Aantal uitgevoerde business scenario's per keten in PI2026.3:

- 22 keer planketen
- 6 keer vergunningenketen
- 3 keer interbestuurlijke planketen

De toepasbare-regelketen en gehele DSO-keten kwamen deze testfase niet aan bod.

4.4 Geteste content

De bevoegde gezagen hebben deze fase met de volgende content getest:

- Kennisgevingen
- Wijzigen van omgevingsplan (ontwerp en definitief)
- Parallel wijzigen
- Omgevingsprogramma
- Omgevingsnormen
- Aanleveren toepasbare regels
- Dynamische vragen
- Enkelvoudige aanvragen
- Meervoudige aanvragen
- Samenwerken in SWF-portaal
- Samenwerken in VTH-Software
- BOPA

4.5 Bevoegde gezagen die deze periode hebben getest

Met de software van al deze bevoegde gezagen hebben we een deel van de DSO-keten getest. In PI2026.3 hebben we met 13 bevoegd gezagen getest, waarvan 6 gemeenten, 1 waterschap, 4 provincies en 2 omgevingsdiensten. In bijlage 3 leest u welke.

Voor gemeenten geldt dat ze ervoor zorgen dat in ieder geval getest is met de software van leveranciers met een marktaandeel van meer dan 8 gemeenten of omgevingsdiensten. IKT houdt daarbij rekening met de grootte van gemeenten en de spreiding over het land.

4.6 Zo wordt getest

Ondersteuning van IKT-team. Met bevoegde gezagen die meedoen wordt afgesproken hoe vaak en hoe lang ze testen. Dit is afhankelijk van de behoefte en beschikbare capaciteit. De organisaties testen samen met hun softwareleveranciers en een multidisciplinair team, zoals bijvoorbeeld een planjurist en een vergunningverlener. Ze krijgen hierbij ondersteuning van het IKT-projectteam dat bestaat uit vertegenwoordigers van de betrokken organisatieonderdelen. Gemiddeld test dit IKT-team om de week 2 uur met een organisatie. In de tussentijd worden de bevindingen waar organisaties tegenaanlopen gemeld en waar mogelijk opgelost.

Functionele set. De basis voor de testen is de functionele set implementatie Omgevingswet. In dit overzicht staat wat overheden en hun samenwerkingspartners minimaal moeten kunnen om de Omgevingswet uit te voeren. Het zijn de minimale functionele eisen waaraan de lokale software voor de Omgevingswet aan moet voldoen. De functionele set is gemaakt voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (op 1 januari 2024) en in april 2024 geactualiseerd. De set is opgesteld door de koepels van gemeenten, provincies en waterschappen en vertegenwoordigers van softwareleveranciers, stedenbouwkundige bureaus en de geo-ICT-sector. Het overzicht is een leidraad voor softwareleveranciers en overheden bij de inrichting van de lokale informatievoorziening.

Businessscenario's. De functionele set is vertaald naar businessscenario's die een organisatie kan uitvoeren. Denk hierbij aan een gemeente die een wijziging wil doorvoeren in het omgevingsplan. Of een inwoner die een aanvraag voor een vergunning doet waarbij meerdere bevoegde gezagen betrokken zijn. Bij de testen wordt zoveel mogelijk realistische content gebruikt (omgevingsplannen en toepasbare regels).

Bevindingen. Het IKT-team houdt de bevindingen centraal bij. Dat kan van alles zijn: van het niet kunnen inloggen op het moment van testen, het indienformulier niet goed begrijpen, tot software die niet doet wat de tester ervan verwacht. Alle bevindingen geeft het IKT-team door aan de partij die verantwoordelijk is voor een reactie of mogelijke oplossing. Dit kunnen de beheerders van het DSO-LV zijn, maar ook softwareleveranciers (via de bevoegde gezagen).

Bijlage 1 De DSO keten in 11 stappen

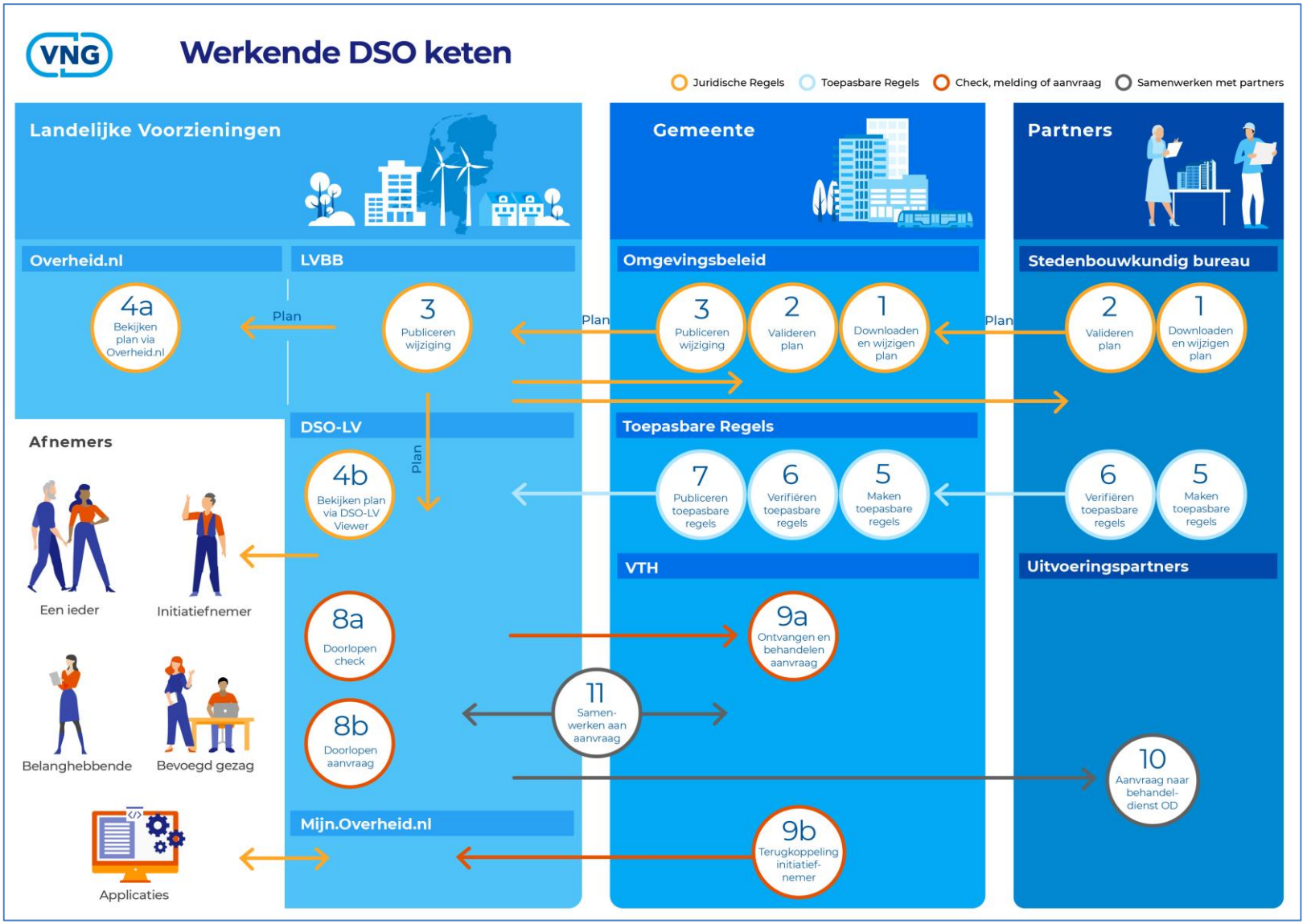

Figuur 1. Procesplaat Werkende DSO-keten in 11 stappen

Verklarende tekst bij figuur 1: Procesplaat Werkende DSO-keten in 11 stappen

De figuur in bijlage 1 geeft de DSO-keten weer, beschreven in 11 stappen.
Een werkende DSO-keten is te realiseren met het VNG DSO-keten stappenplan. Op deze pagina staan de stappen beknopt beschreven. Op de website van de VNG vindt u het volledige stappenplan en de handleiding als pdf-bestand.

Juridische regels in het omgevingsplan
Stap 1. Downloaden, maken en wijzigen van een omgevingsplan.
Stap 2. Valideren van het plan of wijziging van het plan.
Stap 3. Publiceren van het plan of wijziging van het plan. Het plan voldoet aan de standaarden en voorwaarden die gesteld zijn in het DSO en kan nu worden gepubliceerd.
Stap 4a. Bekijken van plan via Overheid.nl (Lokale wet- en regelgeving en Officiële bekendmakingen)
Stap 4b. Bekijken van plan via DSO-LV Viewer (Regels op de kaart)
Toepasbare regels
Stap 5. Maken van toepasbare regels. In deze stap maakt de gemeente, op basis van de activiteiten uit het omgevingsplan, vragenbomen voor de checks en aanvraagformulieren voor een vergunning en/of melding.
Stap 6. Verifiëren toepasbare regels. De gemaakte checks en formulieren moeten voldoen aan de standaarden van het DSO. In deze stap valideert u de toepasbare regels.
Stap 7. Publiceren toepasbare regels. Na een succesvolle validatie worden de toepasbare regels gepubliceerd en zijn ze terug te zien in de DSO-LV Viewer en de functionele structuur van het Register Toepasbare Regels (RTR).
Check, melding of aanvraag
Stap 8a. Vergunningcheck. De initiatiefnemer doorloopt een aantal vragen om erachter te komen of een vergunning of melding vereist is.
Stap 8b. Aanvraag. In deze stap doorloopt een initiatiefnemer een aanvraagformulier voor een vergunning of melding.
Stap 9a. Ontvangen en behandelen aanvraag/melding. De aanvraag komt binnen in het VTH-systeem van de gemeente en kan vervolgens bekeken en beoordeeld worden.
Stap 9b. Terugkoppeling initiatiefnemer. De gemeente kan in deze stap de initiatiefnemer vragen om aanvullende informatie om tot een goede beoordeling te komen. Daarnaast koppelt de gemeente de uiteindelijke beoordeling terug.
Samenwerken met partners
Stap 10. Aanvraag naar andere behandeldienst. In deze stap kan de gemeente aangeven of een aanvraag direct bij een omgevingsdienst moet belanden.
Stap 11. Samenwerken aan aanvraag met partners. De mogelijkheid om samen met ketenpartners zoals omgevingsdiensten, en veiligheidsregio's te werken aan een aanvraag.

Bijlage 2 Werkvoorraad IKT in deze periode

Tijdens IKT PI2026.3 bestond de werkvoorraad uit de volgende items die in diverse businessscenario's zijn getest:

- Publiceren van wijzigingsbesluiten vanuit lokale plansoftware in relatie tot DSO-LV
- Functionaliteit voor het toevoegen en bewerken van locaties in de plansoftware
- Inhoudsvariaties van het omgevingsplan
- Muteren van omgevingsplannen via basismutaties
- Functionaliteit voor het publiceren van omgevingsnormen en omgevingswaarden
- Functionaliteit voor parallel wijzigen
- Bekijken publicaties in DSO-LV viewer (document-gerichte viewer) aan de hand van specifieke content (ontwerp en definitieve wijzigingen in omgevingsplan en omgevingsprogramma)
- Bekijken publicaties op Officiële bekendmakingen aan de hand van specifieke content (ontwerp besluiten, definitieve besluiten en kennisgevingen)
- Bekijken publicaties op Lokale wet- en regelgeving aan de hand van specifieke content (wijzigingen in omgevingsplan en omgevingsprogramma)
- Complexere casuïstiek bij VTH – Samenwerkingsfunctionaliteit (vanwege API versie-upgrade)
- Formulieren Omgevingsloket in relatie tot afhandelen aanvraag/ melding/ informatieplicht
- Publiceren van de BOPA

Bijlage 3 Deelnemende organisaties aan IKT deze periode

U ziet op deze pagina welke organisaties dit kwartaal hebben getest. Per bevoegd gezag leest u wat we getest hebben. Als een organisatie meerdere keren genoemd wordt, betekent dit dat we in verschillende ketens testen hebben uitgevoerd.

Soort Organisatie	Naam organisatie	Keten
Bevoegd gezag - Gemeente	Bodegraven-Reeuwijk	Plan
Bevoegd gezag - Gemeente	Pijnacker-Nootdorp	VTH
Bevoegd gezag - Gemeente	Roosendaal	Plan
Bevoegd gezag - Gemeente	Steenwijkerland	Plan
Bevoegd gezag - Gemeente	Utrecht	Plan
Bevoegd gezag - Gemeente	Beek	VTH
Bevoegd gezag - Provincie	Groningen	Plan
Bevoegd gezag - Provincie	Noord-Holland	Plan
Bevoegd gezag - Provincie	Overijssel	Plan
Bevoegd gezag - Provincie	Limburg	VTH
Bevoegd gezag - Waterschap	Limburg	VTH
Bevoegd gezag - Omgevingsdienst	Rivierenland	VTH
Bevoegd gezag - Omgevingsdienst	Zuidoost-Brabant	VTH